

*2024- yil yanvar-mart oylari
uchun dastlabki ma'lumot*

QASHQADARYO VILOYATI TASHQI SAVDO AYLANMASI

*Tashqi iqtisodiy faoliyat va savdo
statistikasi bo'limi:
(75) 221-44-28*

TASHQI SAVDO AYLANMASI

Mamlakatimizda olib borilayotgan iqtisodiy islohotlar xorijiy davlatlar bilan savdo aloqalarining jadal o'sishiga xizmat qilmoqda. Xususan, mamlakatning eksport salohiyatini oshirish bo'yicha qabul qilingan qarorlar mahalliy kompaniyalarga tashqi bozorlarda ko'proq tajriba orttirishga imkon beradi. Pirovardida ular jahon savdosida raqobatdosh ustunlikka ega bo'ladi.

Qashqadaryo viloyatida bu borada so'nggi yillarda amalga oshirilayotgan eksportni rag'batlantirish, importni optimallashtirish va umuman olganda tashqi savdo muvozanatini ta'minlash maqsadida amalga oshirilgan chora-tadbirlar natijasida, 2024- yil yanvar-mart oylarida viloyatning tashqi savdo aylanmasi (matnda TSA) 291271,9 ming AQSH dollariga yetdi va 2023- yilning yanvar-mart oylariga nisbatan 162689,1 ming AQSH dollariga yoki 2,3 martaga ko'paydi.

TASHQI SAVDO AYLANMASI

(2024- yil yanvar-mart oylarida ming AQSH dollari)

Tashqi savdo aylanmasi

2024- y.: 291271,9 **+2,3 m.**
(2023- y.: 128582,8)

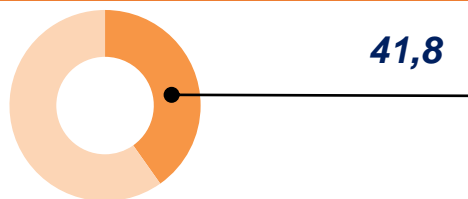
Saldo

2024- y.: -47862,7
(2023- y.: 42965,9)

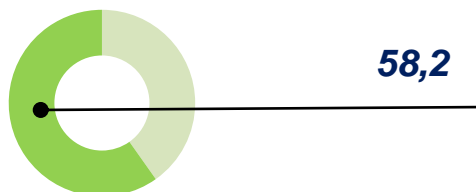
Eksport

2024- y.: 121704,6 **+41,9 %**
(2023- y.: 85774,3)

Import

2024- y.: 169567,3 **+4,0 m.**
(2023- y.: 42808,5)

Tashqi savdo aylanmasi – muayyan davr uchun mamlakat eksporti va importi qiymatining miqdori hisoblanadi. Tovarlarining tashqi savdo statistikasida O‘zbekiston Respublikasi bojxona hududiga olib kirish (import) yoki O‘zbekiston Respublikasi bojxona hududidan olib chiqish (eksport) natijasida mamlakat material resurslari zaxiralariga qo‘shiladigan yoki ulardan ayirib tashlanadigan tovarlar hisobi tashqi savdo umumiy hisob tizimi asosida yuritiladi.

TSAda eksport hajmi 121704,6 ming AQSH dollariga (41,9 % ga ko‘paydi) va import hajmi 169567,3 ming AQSH dollariga (4,0 martaga ko‘paydi). Hisobot davrida 47862,7 ming AQSH dollari qiymatida manfiy tashqi savdo balansi qayd etildi.

QASHQADARYO VILOYATI TASHQI SAVDO AYLANMASIDA ENG YUQORI ULUSHGA EGA BO‘LGAN DAVLATLAR (2024- yil yanvar-mart oylarida ming AQSH dollari)

XXR	Rossiya Federatsiyasi	Turkiya	Niderlandiya	Ekvador
TSA – 96843,0	TSA– 25398,2	TSA – 23978,7	TSA – 13412,0	TSA – 16083,4
Eksport: 8246,8 Import: 88596,2	Eksport: 18595,3 Import: 6802,9	Eksport: 20642,3 Import: 3336,4	Eksport: 55,5 Import: 13356,5	Eksport: 0,0 Import: 16083,4
 33,2 %	 8,7 %	 8,2 %	 4,6 %	 5,5 %

AQSH	Pokiston	Germaniya	BAA	Misir
TSA – 15493,4	TSA – 12554,1	TSA – 13382,7	TSA – 11514,1	TSA – 6307,1
Eksport: 14303,9 Import: 1189,5	Eksport: 7626,2 Import: 4927,9	Eksport: 64,4 Import: 13318,3	Eksport: 11058,7 Import: 455,4	Eksport: 6307,1 Import: 0,0
 5,3 %	 4,3 %	 4,6 %	 4,0 %	 2,2 %

Qashqadaryo viloyati jahonning 64 mamlakati bilan savdo aloqalarini amalga oshirib kelmoqda. TSAning nisbatan salmoqli hissasi XXRda (33,2 %), Rossiya Federatsiyasi (8,7 %), Turkiya (8,2 %), Niderlandiya (4,6 %), Ekvador (5,5 %), AQSH (5,3 %) va Pokistonda (4,3 %) qayd etilgan.

QASHQADARYO VILOYATINING YIRIK HAMKOR DAVLATLAR BILAN TASHQI SAVDO AYLANMASI DINAMIKASI

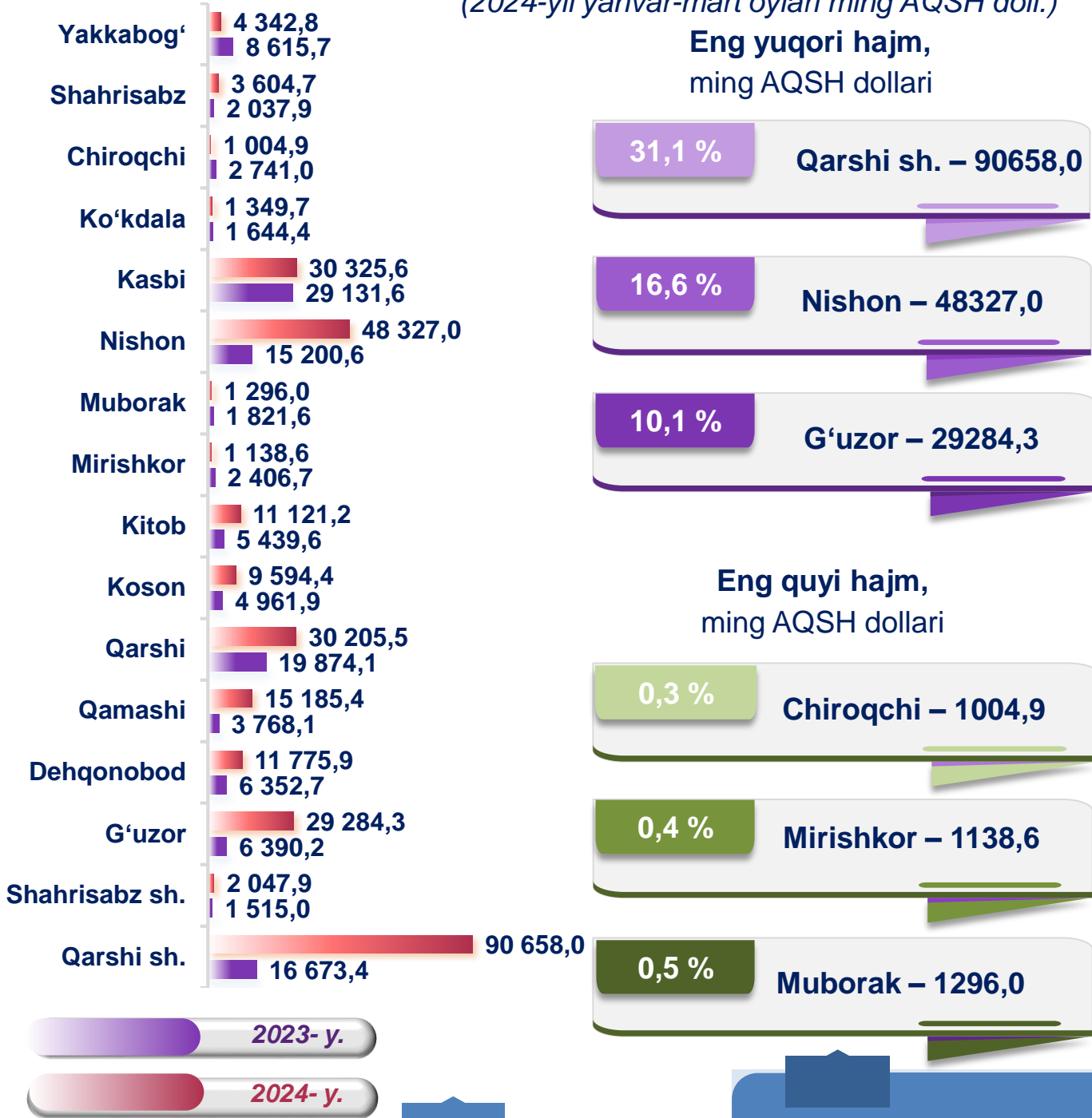
(yanvar-mart oylarida ming AQSH dollari)

	Davlatlar	2022- y.	2023- y.	2024- y.
	XXR	29814,5	13068,7	96843,0
	<i>Eksport</i>	8260,5	1948,6	8246,8
	<i>Import</i>	21554,0	11120,1	88596,2
	Rossiya Federatsiyasi	24214,8	20878,0	25398,2
	<i>Eksport</i>	9598,8	15026,7	18595,3
	<i>Import</i>	14616,0	5851,3	6802,9
	Turkiya	30928,9	30179,1	23978,7
	<i>Eksport</i>	22980,3	25375,5	20642,3
	<i>Import</i>	7948,6	4803,6	3336,4
	Niderlandiya	707,1	316,7	13412,0
	<i>Eksport</i>	0,0	0,0	55,5
	<i>Import</i>	707,1	316,7	13356,5
	Ekvador	139,0	141,6	16083,4
	<i>Eksport</i>	0,0	0,0	0,0
	<i>Import</i>	139,0	141,6	16083,4
	AQSH	234,7	449,7	15493,4
	<i>Eksport</i>	2,9	3,2	14303,9
	<i>Import</i>	231,8	446,5	1189,5
	Pokiston	2872,9	5011,2	12554,1
	<i>Eksport</i>	2734,2	4180,0	7626,2
	<i>Import</i>	138,7	831,2	4927,9
	Germaniya	6718,4	1172,1	13382,7
	<i>Eksport</i>	1019,7	108,5	64,4
	<i>Import</i>	5698,7	1063,6	13318,3
	BAA	501,2	9481,2	11514,1
	<i>Eksport</i>	457,3	9450,3	11058,7
	<i>Import</i>	43,9	30,9	455,4
	Misir	695,5	3375,2	6307,1
	<i>Eksport</i>	695,5	3364,1	6307,1
	<i>Import</i>	0,0	11,1	0,0

	Davlatlar	2022- y.	2023- y.	2024- y.
	Eron Islom Respublikasi	5940,9	1936,3	5247,1
	<i>Eksport</i>	3360,9	1404,0	4486,0
	<i>Import</i>	2580,0	532,3	761,1
	Polsha	3270,7	5786,0	4281,8
	<i>Eksport</i>	2588,2	5587,4	4196,3
	<i>Import</i>	682,5	198,6	85,5
	Tojikiston	5199,6	1638,1	3752,8
	<i>Eksport</i>	3417,8	1344,4	3555,3
	<i>Import</i>	1781,8	293,7	197,5
	Qozog'iston	5731,7	8494,6	3876,5
	<i>Eksport</i>	2069,5	2439,5	2766,9
	<i>Import</i>	3662,2	6055,1	1109,6
	Hindiston	2197,6	3801,1	4546,9
	<i>Eksport</i>	1286,7	3195,1	853,9
	<i>Import</i>	910,9	606,0	3693,0
	Yaponiya	3427,8	954,9	7713,2
	<i>Eksport</i>	169,0	0,0	0,0
	<i>Import</i>	3258,8	954,9	7713,2
	Litva	175,6	100,2	2067,1
	<i>Eksport</i>	0,0	0,0	227,6
	<i>Import</i>	175,6	100,2	1839,5
	Vetnam	576,7	2916,1	2120,5
	<i>Eksport</i>	576,6	2854,3	2050,7
	<i>Import</i>	0,1	61,8	69,8
	Kanada	197,2	486,5	1656,7
	<i>Eksport</i>	0,0	0,0	284,4
	<i>Import</i>	197,2	486,5	1372,3
	Bangladesh	0,0	551,5	2141,3
	<i>Eksport</i>	0,0	551,5	2141,3
	<i>Import</i>	0,0	0,0	0,0

QASHQADARYO VILOYATINING HUDUDLAR KESIMIDA TASHQI SAVDO AYLANMASI

(2024-yil yanvar-mart oylari ming AQSH doll.)*

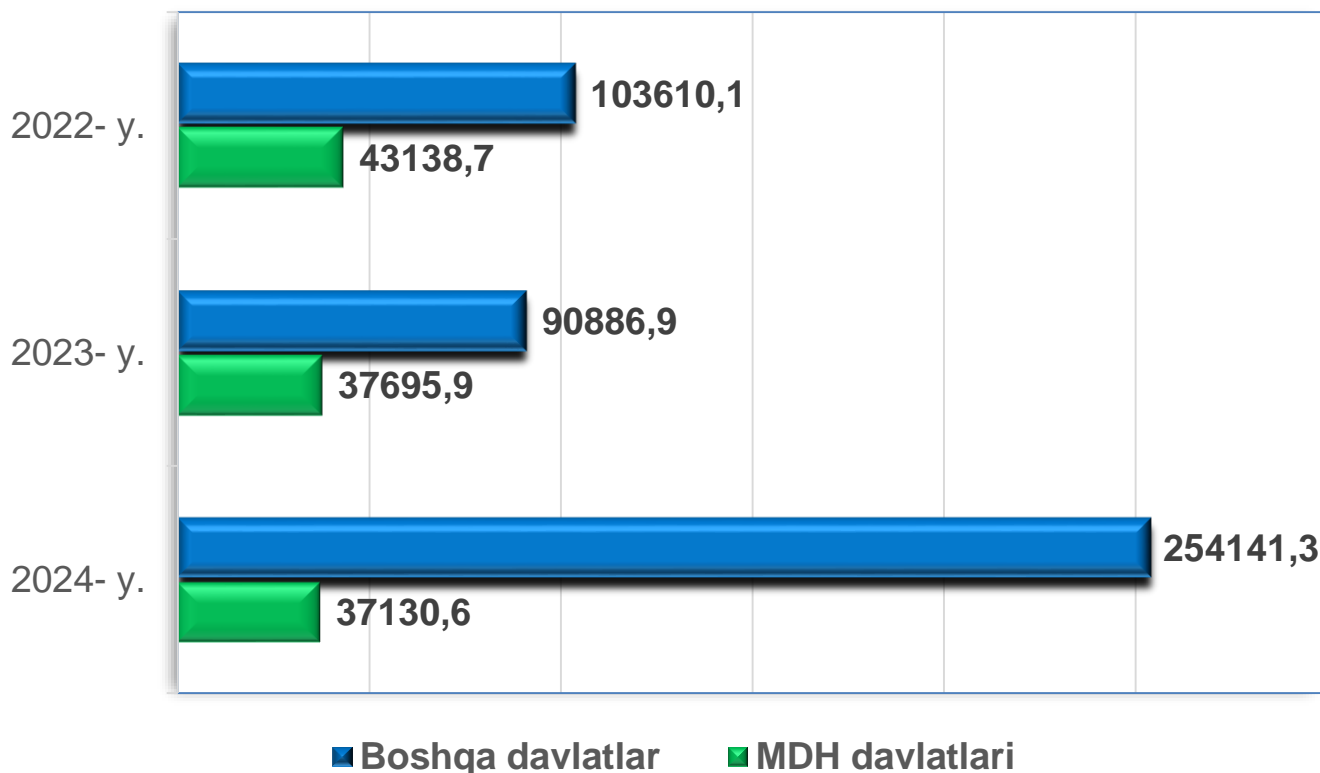

ViLOYAT tashqi savdo aylanmasi tarkibida eng yuqori ulushini Qarshi shahri 31,1 % ulush bilan 90658,0 ming AQSH dollarini, eng quyi ulushini esa Chiroqchi tumani 0,3 % ulush bilan 1004,9 ming AQSH dollarini tashkil etdi.

* Tabiiy gaz va elektr energiyasi yetkazib berish, shuningdek, maxsus eksport bo'yicha rasmiy statistik ma'lumotlar, O'zbekiston Respublikasi viloyatlari, shaharlar va tumanlari bo'yicha taqsimlanmagan

QASHQADARYO VILOYATINING TASHQI SAVDO AYLANMASIDA MDH MAMLAKATLARI VA BOSHQA XORIJIY DAVLATLARNING HAJMLARI DINAMIKASI

(yanvar-mart oylarida ming AQSH dollari, ulushi, % da)

2024- yil yanvar-mart oylarida tashqi savdo aylanmasida MDH davlatlarining ulushi 12,7 % ni tashkil etib, tashqi savdo aylanmasidagi ulushi 2023- yilning mos davriga nisbatan 1,5 % ga kamaygan.

Qashqadaryo viloyatining boshqa xorijiy davlatlar bilan TSA 2024- yilning yanvar-mart oylarida 2023- yilning mos davriga nisbatan 2,8 martaga ko'paygan va jami TSA'dagi ulushi 87,3 % ni tashkil etdi.

Qashqadaryo viloyatining MDH mamlakatlari bilan tashqi savdo aylanmasi 2024- yil yanvar-mart oylari holatiga ko'ra, 37130,6 ming AQSH dollarini tashkil etdi. Shundan eksport 27883,5 ming AQSH dollariga yetgan bo'lsa, import 9247,1 ming AQSH dollari qiymatida qayd etildi.

QASHQADARYO VILOYATINING MDH MAMLAKATLARI BILAN UMUMIY TASHQI SAVDO AYLANMASIDAGI ULUSHI (2024- yil yanvar-mart, ulushi, % da)

Rossiya – 68,4

Qozog'iston – 10,4

Tojikiston – 10,1

Ozarbajjon – 2,0

Ukraina – 1,5

Moldova
Respublikasi – 2,2

Qirg'iz
Respublikasi – 2,2

Turkmaniston – 1,1

Belarus
Respublikasi – 2,1

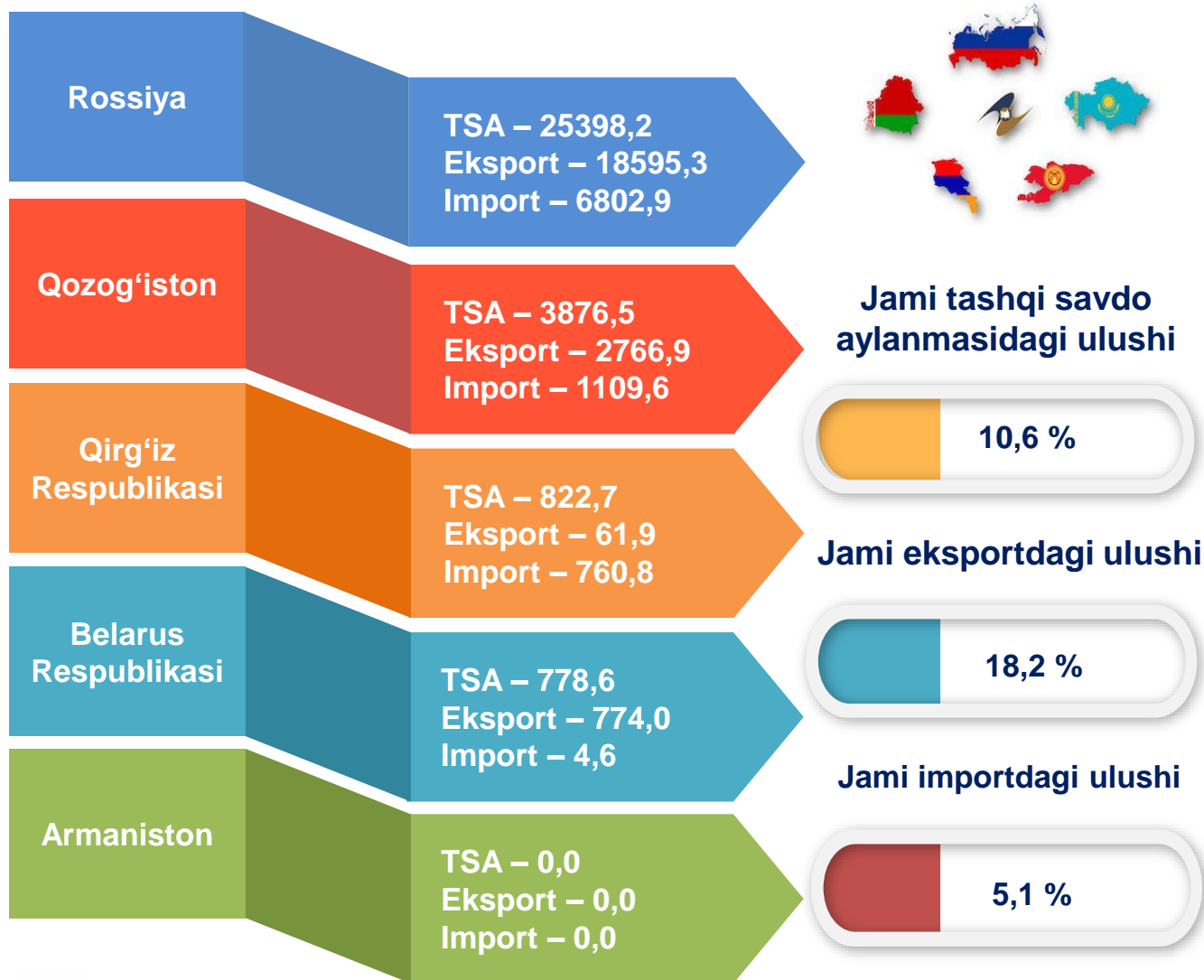
Armaniston – 0,0

Qashqadaryo viloyatining MDH mamlakatlari bilan tashqi savdo aylanmasining eng yuqori hajmlari Rossiya (68,4 %), Qozog'iston (10,4 %) hamda Tojikiston (10,1 %) davlatlari bilan qayd etildi.

QASHQADARYO VILOYATINING YEOIIGA A'ZO DAVLATLAR BILAN TASHQI SAVDO AYLANMASI

(yanvar-mart oylarida ming AQSH dollari, ulushi, % da)

Qashqadaryo viloyatining Yevroosiyo iqtisodiy ittifoqiga a'zo davlatlar bilan tashqi savdo aylanmasi 30876,0 ming AQSH dollarini tashkil etdi. Shundan eksport hajmi 22198,1 ming AQSH dollari, import hajmi esa 8677,9 ming AQSH dollariga yetdi.

Shuni takidlash lozimki, YEOIning a'zo davlatlari (Rossiya Federatsiyasi, Belarus Respublikasi, Qozog'iston, Armaniston va Qirg'iz Respublikasi) o'rtasida tovarlar va xizmatlar harakati, migrantlar harakatlanishi va kapital harakatining erkinligi ta'minlangan bo'lib, yagona bojxona tizimiga ega bo'lgan umumiy iqtisodiy hudud shakllantirilgan.

QASHQADARYO VILOYATI EKSPORTI

(2024- yil yanvar-mart oylari)

Xalqaro iqtisodiy aloqalarning rivojlanishi eksportning barqaror o'rishiga ko'maklashadi va bu o'z navbatida ma'lum natijalarga erishish uchun zamin yaratadi. Mamlakatning eksport salohiyatini oshirish, eksportyorlarni davlat tomonidan qo'llab-quvvatlash, eksportbop mahsulotlar nomenklaturasini kengaytirish maqsadida amalga oshirilgan islohotlar natijasida, eksportyorlar soni 112 taga yetdi va ular tomonidan 121704,6 ming AQSH dollari qiymatini hamda (2023- yilning mos davriga nisbatan 41,9 % ga ko'paydi) tovar va xizmatlar eksport qilinishi ta'minlandi.

XSST* BO'YICHA EKSPORT TARKIBI

(2024- yil yanvar-mart oylari ulushi % da)

Qashqadaryo viloyatida tovarlar tashqi savdosi statistik ko'rsatkichlarini shakllantirishda, Tashqi iqtisodiy faoliyat tovar nomenklaturasi (keyingi o'rinlarda TIF TN) bilan birgalikda, Birlashgan Millatlar Tashkilotining Xalqaro standartlashgan savdo tasniflagichi (keyingi o'rinlarda – XSST) ishlatiladi. Bu o'z navbatida tahliliy maqsadlarda eksport va import qilinadigan tovarlarni 10 ta katta qismga guruhlash uchun imkon beradi. Tovarlarni XSST bo'yicha kodlashtirish, TIF TN va XSST o'rtasida o'tish kalitlari yordamida amalga oshiriladi.

QASHQADARYO VILOYATINING XSST BO'YICHA EKSPORTI TARKIBI (yanvar-mart oylari yillar kesimida)

XSST tarkibi	Ming AQSH dollari		O'zgarish sur'ati, % da		Umumiy hajmga nisbatan, % da	
	2023	2024	2023	2024	2023	2024
Jami eksport	85774,3	121704,6	116,9	141,9	100,0	100,0
<i>shu jumladan:</i>						
Oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar	9470,3	11808,4	121,9	124,7	11,0	9,7
Ichimliklar va tamaki	6,7	49,1	21,3	7,3 m.	-	-
Yoqilg'idan tashqari nooziq-ovqat xom ashyo materiallari	9008,9	5560,4	154,7	61,7	10,5	4,6
Mineral yoqilg'i, yog'lash moylari va shunga o'xshash materiallar	9344,5	31713,6	95,6	3,4 m.	10,9	26,1
Hayvon va o'simliklar moylari (yog'lari), yog'lar va mumlar	-	-	-	-	-	-
Kimyoviy vositalar va shunga o'xshash mahsulotlar	247,9	150,7	54,0	60,8	0,3	0,1
Sanoat tovarlari	52947,2	65147,1	115,5	123,0	61,7	53,5
Mashinalar va transport asbob-uskunalar	758,3	694,5	119,3	91,6	0,9	0,6
Turli xil tayyor buyumlar	2907,9	5796,2	2,7 m.	199,3	3,4	4,8
Boshqa tovarlar	-	-	-	-	-	-
Xizmatlar	1082,6	784,6	91,2	72,5	1,3	0,6

Eksport tarkibida tovarlar ulushi 99,4 % ni tashkil etib, ulardan sanoat tovarlari (53,5 %), mineral yoqilg'i, yog'lash moylari va shunga o'xshash materiallar (26,1 %) va oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar (9,7 %) hissasiga to'g'ri kelmoqda.

QASHQADARYO VILOYATINING XSST BO'YICHA EKSPORTI TARKIBI
(2024- yil yanvar-mart oylari)

 XSST bo'limi nomi	Ming AQSH dollari	2023- yilning mos davriga nisbatan, % da
Oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar	11808,4	124,7
Sabzavotlar va mevalar	6933,5	116,1
Nooziq-ovqat xomashyo, yoqilg'idan tashqari	5560,4	61,7
To'qimachilik tolalari va ularning chiqindilari	1656,5	50,2
O'g'itlar uchun xomashyo va mineral xomashyo	294,4	25,9
Hayvonlar va o'simliklardan kelib chiqqan xomashyo materiallari	142,4	7,7
Moy olinadigan urug'lar va moy olinadigan mevalar	17,9	6,1 m.
Mineral yoqilg'i, yog'lash moylari va shunga o'xshash materiallar	31713,6	3,4 m.
Neft va neft mahsulotlari va shunga o'xshash materiallar	14694,6	2,5 m.

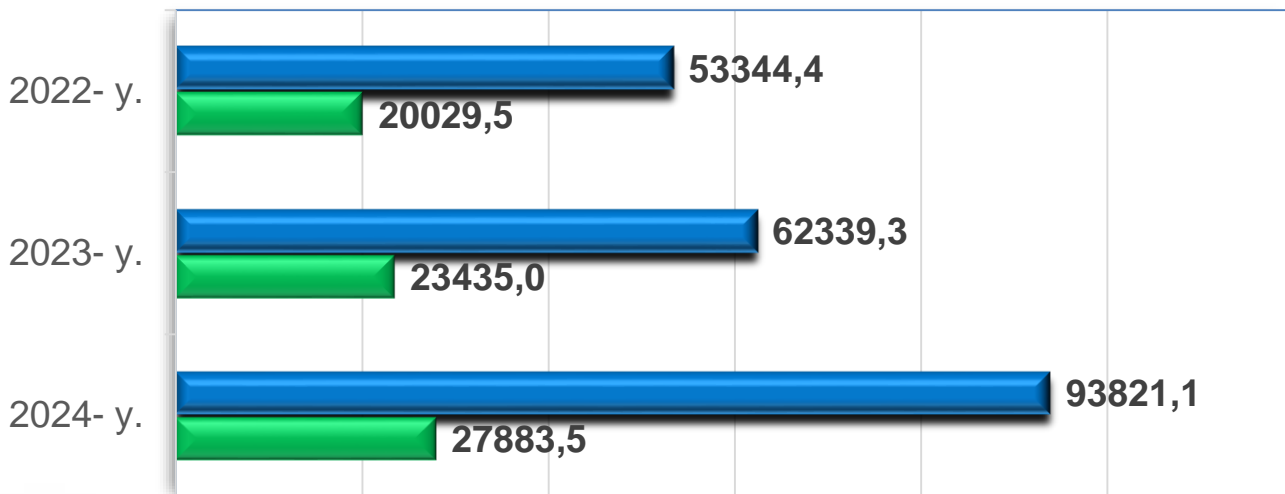
XSST bo'limi nomi	Ming AQSH dollari	2023- yilning mos davriga nisbatan, % da
Sanoat tovarlari	65147,1	123,0
To'qimachilik yigirilgan ipi, matolar, tayyor buyumlar va shunga o'xshash mahsulotlar	18932,7	151,4
Qog'oz, karton va qog'oz massasi, yoki tayyorlangan buyumlar	3,0	1,5
Ruda bo'lmagan qazilmalardan tayyorlangan mahsulotlar	2,6	-
Probka va daraxtdan tayyorlangan buyumlar (mebeldan tashqari)	0,6	-
Mashinalar va transport asbob-uskunalari	694,5	91,6
Elektr aloqasi, ovozni yozish va ovozni eshittirish apparaturalari va uskunalari	379,8	130,1
Elektr mashinalari, apparatlar va asboblari va ularning elektr qismlari	0,1	-
Turli xil tayyor buyumlar	5796,2	199,3
Kiyim-kechaklar va ularning anjomlari	1890,3	2,7 m.
Mebel va uning qismlari, yotarjoy buyumlari, matraslar, matraslar uchun tirgaklar, yostiqlar va shunga o'xshash tikilgan mebellar	2,7	-
Xizmatlar	784,6	72,5

O'zbekiston tashqi savdo statistikasida sherik mamlakatlarga quyidagilar kiradi: olib kirishda-tovarlar kelib chiqqan mamlakat, agar kelib chiqqan mamlakat noaniq bo'lsa, jo'natib yuborgan mamlakat. Olib chiqishda - tovarlar yuboriladigan mamlakat hisoblanadi.

2024- yilning yanvar-mart oylarida MDH mamlakatlariga eksportning ulushi o'tgan yilning mos davriga nisbatan 19,0 % ga ko'paygan.

MDH VA BOSHQA DAVLATLARGA TOVAR VA XIZMATLAR EKSPORTI HAJMLARI DINAMIKASI

(yanvar-mart oylari ming AQSH dollari, ulushi, % da)

 ■ Boshqa davlatlar ■ MDH davlatlari
2024- yil yanvar-mart oylarida tashqi savdo aylanmasida tovarlar va xizmatlar eksporti bo'yicha asosiy hamkorlarimiz Turkiya, Rossiya Federatsiyasi, XXR, Pokiston, Eron, BAA va Misr kabi davlatlar bo'lgan. Ularning umumiy eksportdagi ulushi 63,4 % ni tashkil etdi.

VILOYAT EKSPORTIDA ASOSIY HAMKOR DAVLATLARNING ULUSHI (2024- yil yanvar-mart oylari % da)

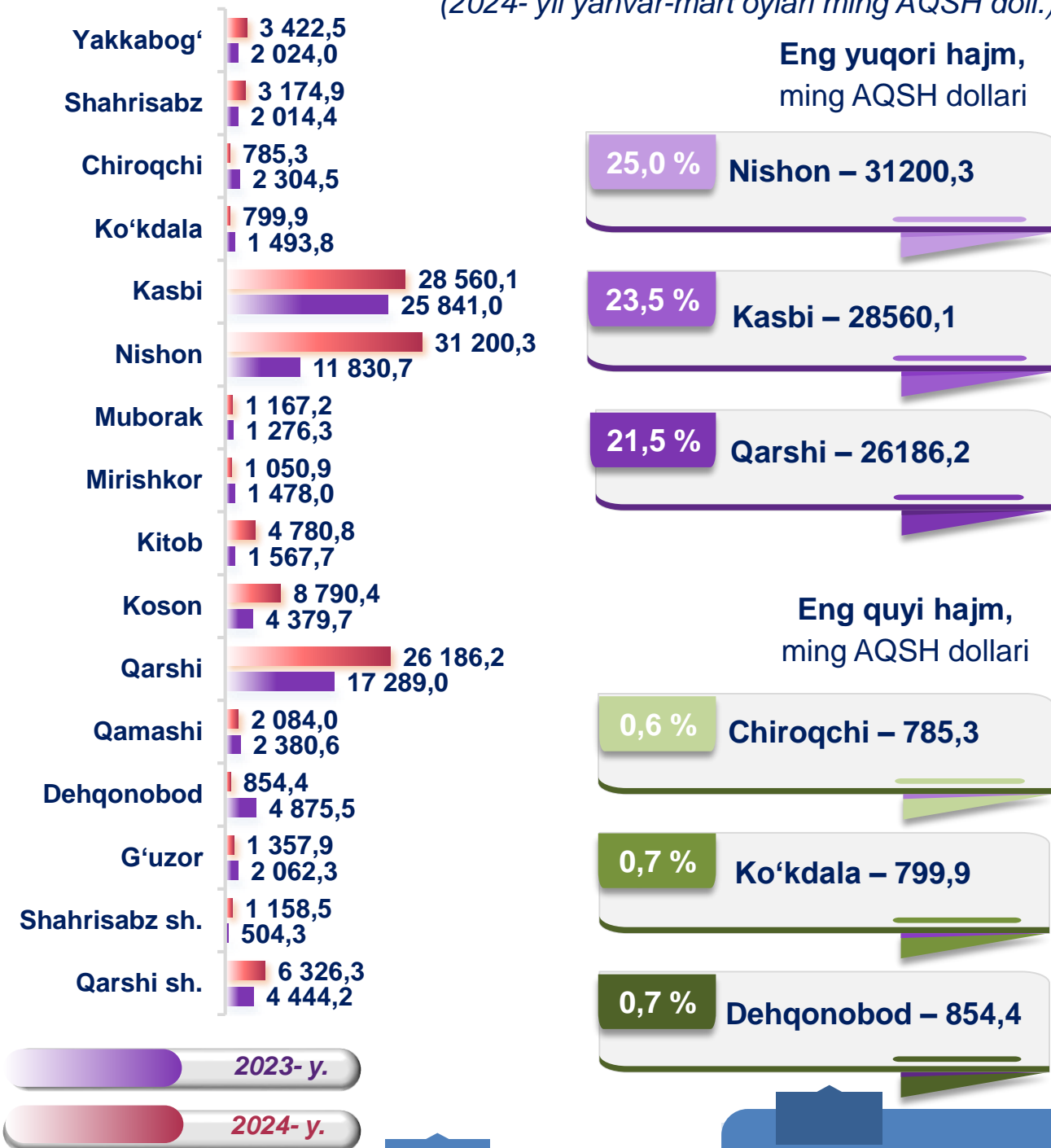
QASHQADARYO VILOYATINING ASOSIY HAMKOR DAVLATLARGA AMALGA OSHIRGAN EKSPORTI HAJMI VA O'SISH SUR'ATLARI *(yanvar-mart oylari yillar kesimida)*

Davlatlar	Ming AQSH dollari		O'sish sur'ati, % da		Egallab turgan o'rni	
	2023-y.	2024-y.	2023-y.	2024-y.	2023-y.	2024-y.
Turkiya	25375,5	20642,3	110,4	81,3	1	1
Rossiya Federatsiyasi	15026,7	18595,3	156,5	123,7	2	2
Amerika Qo'shma Shtatlari	3,2	14303,9	-	4470,0 m.	19	3
XXR	1948,6	8246,8	23,6	4,2 m.	10	5
Pokiston	4180,0	7626,2	152,9	182,4	5	6
Birlashgan Arab Amirligi	9450,3	11058,7	20,7 m.	117,0	3	4
Misr	3364,1	6307,1	4,8 m.	187,5	6	7
Eron Islom Respublikasi	1404,0	4486,0	41,8	3,2 m.	12	8
Polsha	5587,4	4196,3	2,2 m.	75,1	4	9
Tojikiston	1344,4	3555,3	39,3	2,6 m.	14	10
Vetnam	2854,3	2050,7	4,9 m.	71,8	8	16
Qozog'iston	2439,5	2766,9	117,9	113,4	9	11
Bangladesh	551,5	2141,3	-	3,9 m.	16	15
Afg'oniston	1516,9	2712,3	24,6	178,8	11	12
Portugaliya	148,2	2159,4	-	14,6 m.	18	14
Marokash	1355,3	1840,7	-	135,8	13	17
Ozarbajjon	434,8	685,4	64,1	157,6	17	20
Moldova Respublikasi	675,5	801,5	78,1	118,7	15	19
Hindiston	3195,1	853,9	2,5 m.	26,7	7	18
Ruminiya	0,0	2297,6	-	-	-	13

QASHQADARYO VILOYATINING HUDUDLAR KESIMIDA EKSPORTI

(2024- yil yanvar-mart oylari ming AQSH doll.)*

Viloyat eksporti tarkibida eng yuqori ulushni Nishon tumani 25,0 % bilan 31200,3 ming AQSH dollarini, eng quyi ulushni esa Chiroqchi tumani 0,6 % bilan 785,3 ming AQSH dollarini tashkil etdi.

MEVA-SABZAVOT MAHSULOTLARI EKSPORTI

Hukumat tomonidan qishloq xo'jaligi va bog'dorchilikni rivojlantirishga katta e'tibor qaratilayotgani bois eksport qilinayotgan mahsulotlar sifati va hajmi yildan-yilga ortib bormoqda. Jumladan, 2024- yil yanvar-mart oylarida 24,8 ming tonna meva va sabzavotlar eksporti amalga oshirilgan bo'lib, ushbu ko'rsatkich 2023- yilning mos davriga nisbatan 2,4 martaga ko'paydi.

Meva-sabzavot mahsulotlarining asosiy eksport bozorlari Pokiston (24,6%), Rossiya (17,0 %), Afg'oniston (11,1 %), hamda Qozog'iston (18,1 %), davlatlari hissasiga to'g'ri kelgan.

2024- yil yanvar-mart oylarida oziq-ovqat mahsulotlarining asosiy qismi bo'lgan 11,0 mln. AQSH dollari qiymatidagi meva-sabzavot eksport qilindi. Bu ko'rsatkich 2023- yilning mos davriga nisbatan 20,9 % ga ko'paydi va jami eksportdagi ulushi 9,0 % ni tashkil etdi.

MEVA-SABZAVOT MAHSULOTLARI EKSPORTI

(2024- yil yanvar-mart oylari o'zgarish sur'atlari, qiymatga nisbatan)

<p>Piyoz</p> <p>3,8 mln. AQSH dollari</p> <p>14,5 ming tonna</p> <p>15029,0 m. ↑</p> 	<p>Karam</p> <p>1,5 mln. AQSH dollari</p> <p>5,0 ming tonna</p> <p>5,0 m. ↑</p> 	<p>Loviya</p> <p>2,6 mln. AQSH dollari</p> <p>0,7 ming tonna</p> <p>33,3 % ↑</p> 	<p>Uzum</p> <p>0,5 mln. AQSH dollari</p> <p>0,3 ming tonna</p> <p>62,5 % ↓</p>
<p>Pomidor</p> <p>0,4 mln. AQSH dollari</p> <p>0,2 ming tonna</p> <p>20,0 % ↓</p> 	<p>Sabzi</p> <p>0,3 mln. AQSH dollari</p> <p>1,6 ming tonna</p> <p>698,0 m. ↑</p> 	<p>Bodring</p> <p>0,1 mln. AQSH dollari</p> <p>0,1 ming tonna</p> <p>100,0 % ↑</p> 	<p>Sitrus mevalar</p> <p>0,1 mln. AQSH dollari</p> <p>0,02 ming tonna</p> <p>50,0 % ↓</p>

MEVA-SABZAVOT MAHSULOTLARINING EKSPORT GEOGRAFIYASI (2024- yil yanvar-mart oylari)

Davlatlar	Ming tonna	Ming AQSH dollari	Ulushi, % da *
 Pokiston	8,0	2708,5	24,6
 Rossiya	1,6	1869,8	17,0
 Afg'oniston	1,1	1222,7	11,1
 Qozog'iston	7,8	1989,4	18,1
 Iroq	0,1	46,8	0,4
 BAA	0,1	33,5	0,3
 Turkiya	0,02	15,4	0,1
 Boshqa davlatlar	0,5	114,7	28,4

* qiymat ifodasidan

2024- yil yanvar-mart oylarida meva va sabzavotlar eksportining qiymat jihatidan eng katta hajmi Pokiston davlatiga to'g'ri keldi (meva va sabzavotlar eksporti umumiy hajmining 24,6 % ni), bu ko'rsatkich Turkiya eksport hajmidan 246,0 barobar ko'p.

TO'QIMACHILIK MAHSULOTLARI EKSPORTI

So'nggi yillarda yengil sanoatda yuqori qo'shilgan qiymatdagi mahsulotlar ishlab chiqarish rivojlanib bormoqda. Yengil sanoat iqtisodiy jihatdan O'zbekiston uchun muhim soha bo'lgani holda, aholi bandligining yuqori darajasini, shuningdek, sanoat salohiyatiga hamda davlatimizning xalqaro nufuziga hissa qo'shilishini ta'minlaydi.

To'qimachilik mahsulotlarining eksporti hajmlarining oshishini bevosita paxta xomashyosini o'rniga tayyor mahsulot ishlab chiqarish va qo'shimcha qiymat yaratish maqsadida amalga oshirilgan islohotlar natijasi sifatida qarash mumkin.

Xususan, 2024- yil yanvar-mart oylari yakuni bo'yicha 13124,8 ming AQSH dollari to'qimachilik mahsulotlari eksporti amalga oshirilib, umumiy eksportning 10,8 % ini tashkil etib, o'tgan yilga nisbatan 77,3 % ga kamaydi.

Eksport qilingan to'qimachilik mahsulotlari tarkibida kiyim-kechak (43,1 %), sintetik va jun tolalar (29,5 %) asosiy ulushni egallagan.

TO'QIMACHILIK MAHSULOTLARI EKSPORTI

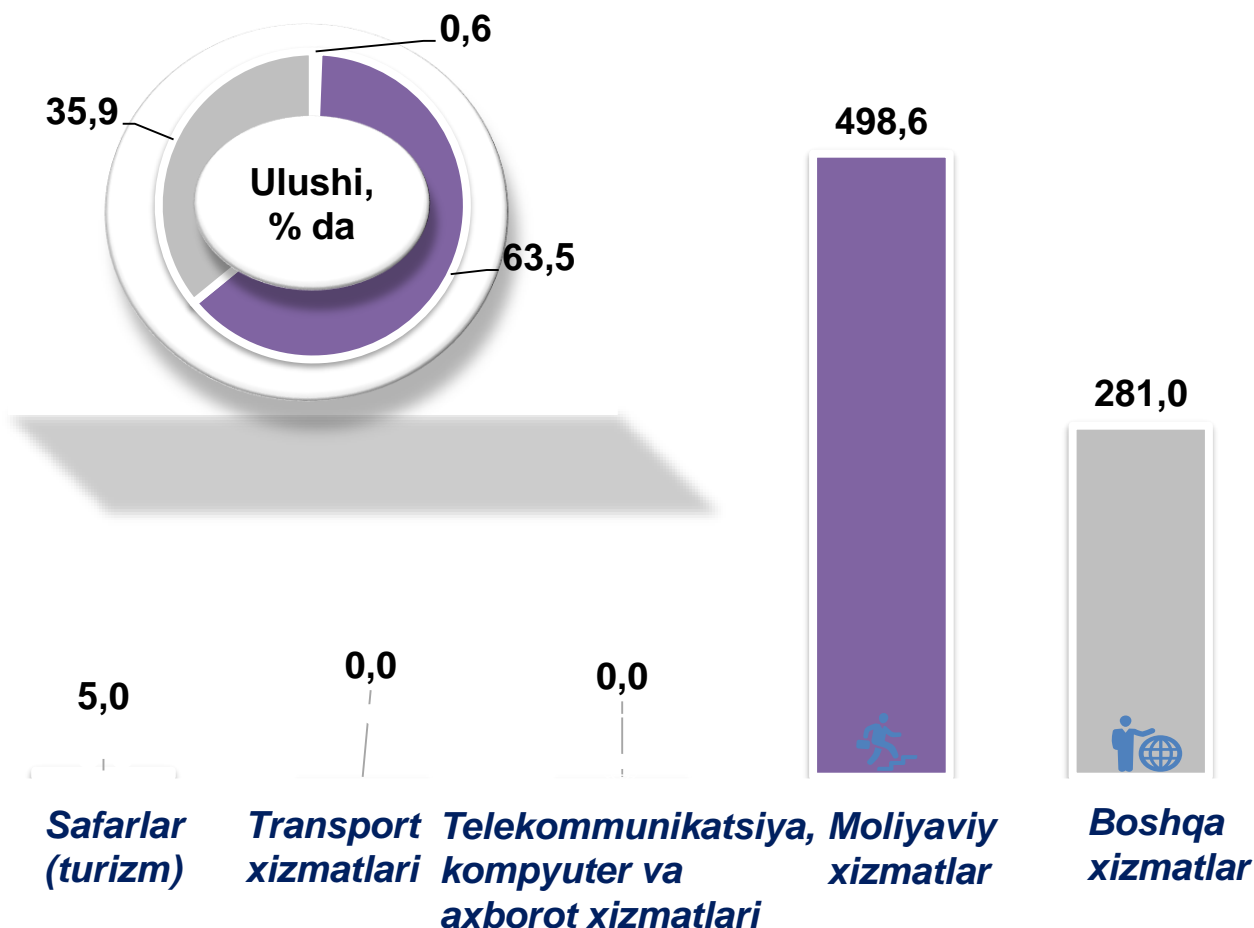
(2024- yil yanvar-mart oylari ming AQSH dollari)

	Jami	57834,9	13124,8
 Kiyim-kechak		2607,6	5657,7
 Sintetik, jun tolalar		3621,9	3877,3
 Ipak, paxta, jundan tayyorlangan matolar		1515,7	2329,5
 Sintetik ip kalava		34,4	130,2
 Paypoq mahsulotlari		-	-

Mamlakatimizda yangi ishlab chiqarish texnologiyalari va zamonaviy uskunalardan keng foydalanish, sohada sifat menejmenti tizimining joriy etilishi natijasida mehnat unumdorligini oshirishga xizmat qilmoqda. Bu, o'z navbatida, tayyor mahsulotlarga jahon bozorlarida o'z o'rnini topish imkonini beradi.

XIZMATLAR EKSPORTI TARKIBI (2024- yil yanvar-mart oylari ming AQSH doll.)

Xizmatlar eksporti hajmi 784,6 ming AQSH dollarini yoki jami eksport hajmining 0,6 % ini tashkil etib, 2023- yilning mos davriga nisbatan 27,5 % ga kamaydi. Xizmatlar eksporti tarkibining asosiy ulushi moliyaviy xizmatlar (63,5 %), boshqa xizmatlar (35,9 %) va safarlar (turizm) (0,6 %) hissasiga to'g'ri kelgan.

QASHQADARYO VILOYATINING IMPORTI

2024- yilning yanvar-mart oylarida import hajmi 169567,3 ming AQSH dollarini va 2023- yilning mos davriga nisbatan 4,0 martaga ko'paydi. Import tarkibida eng katta ulush, mashinalar va transport asbob-uskunalari (65,0 %) oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar (15,2 %) hamda kimyoviy vositalar va boshqa toifalarga kiritilmagan shunga o'xshash mahsulotlar (11,8 %), hisobiga to'g'ri keldi.

XSST BO'YICHA IMPORT TARKIBI (2024- yil yanvar-mart oylari ulushi, % da)

Tovarlar importi dinamikasi tahliliga ko'ra, 2024- yilning yanvar-mart oylarida import qilingan tovarlar hajmi, o'tgan yilning mos davriga nisbatan 126758,8 ming AQSH dollariga ko'paydi va 169567,3 ming AQSH dollarini tashkil etdi.

QASHQADARYO VILOYATINING XSST BO'YICHA IMPORTI TARKIBI (yanvar-mart oylari yillar kesimida)

XSST tarkibi	Ming AQSH dollari		O'sish sur'ati, % da		Umumiy hajmga nisbatan. % da	
	2023	2024	2023	2024	2023	2024
Jami import	42808,5	169567,3	58,3	4,0 m.	100,0	100,0
<i>shu jumladan:</i>						
Oziq-ovqat mahsu lotlari va tirik hayvonlar	4 170,1	25 832,1	92,6	6,2 m.	9,7	15,2
Ichimliklar va tamaki	-	-	-	-	-	-
Yoqilg'idan tashqari nooziq-ovqat xomashyo materiallari	2 368,8	1 607,1	63,5	67,8	5,5	1,0
Mineral yoqilg'i, yog'lash moylari va shunga o'xshash Materiallar	2 934,3	1 990,3	115,3	67,8	6,9	1,2
Hayvon va o'simliklar moylari (yog'lar), yog'lar va mumlar	9,1	-	-	-	-	-
Kimyoviy vositalar va shunga o'xshash Mahsulotlar	6 230,6	20 059,3	143,0	3,2 m.	14,6	11,8
Sanoat tovarlari	4 683,7	6 914,1	69,0	147,6	10,9	4,1
Mashinalar va transport asbob uskunalari	19 755,0	110 235,0	43,1	5,6 m.	46,1	65,0
Turli xil tayyor buyumlar	1 389,7	2 921,4	50,3	2,1 m.	3,2	1,7
Boshqa tovarlar	968,1	-	-	-	2,4	-
Xizmatlar	299,1	8,0	-	2,7	0,7	-

XSST BO'LIMI BO'YICHA AYRIM MAHSULOTLAR IMPORTI TARKIBI (2024- yil yanvar-mart oylari)

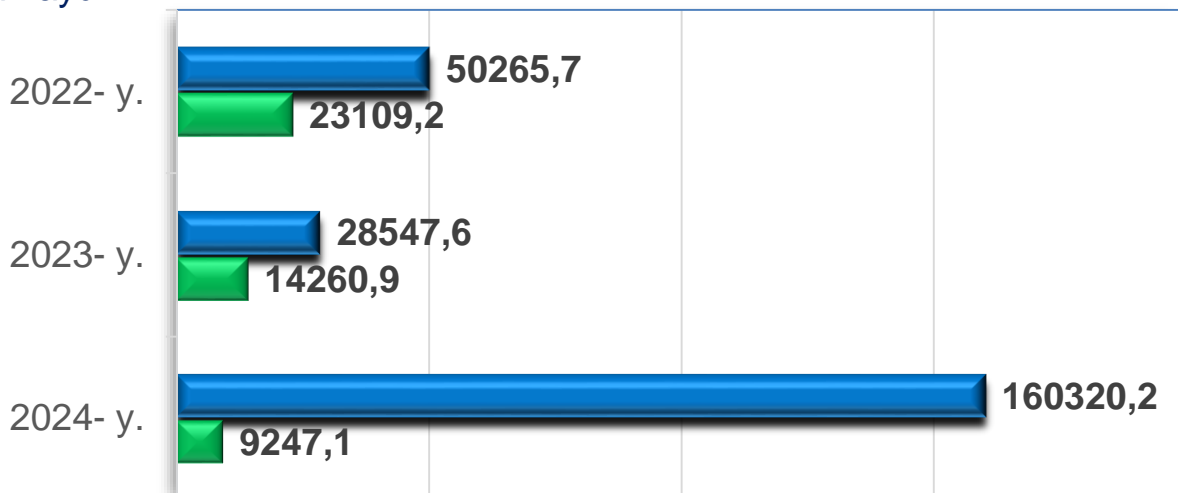
XSST bo'limi nomi	Ming AQSH dollari	2023- yilning mos davriga nisbatan, % da
Oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar	25832,1	6,2 m.
Sabzavotlar va mevalar	11717,7	58,8 m.
Tirik hayvonlar	322,9	5,1 m.
Donli ekinlar va ulardan tayyorlangan mahsulotlar	186,8	73,2
Hayvonlar uchun ozuqalar (maydalanmagan donlardan tashqari)	52,6	98,5
Shakar, shakardan tayyorlangan mahsulotlar va asal	15,9	-
Kofe, choy, kakao, ziravorlar va ulardan tayyorlangan mahsulotlar	9,5	-
Yoqilg'idan tashqari nooziq-ovqat xomashyo materiallari	1607,1	67,8
Yog'li urug'lar va yog'li mevalar	61,7	19,2
Probka va yog'och-taxtalar	34,8	74,2
O'g'itlar uchun xomashyo va mineral xomashyo	25,9	11,5
Hayvonlar va o'simliklardan kelib chiqqan xomashyo materiallari	14,9	-
Mineral yoqilg'i, yog'lash moylari va shunga o'xshash materiallar	1990,3	67,8
Neft va neft mahsulotlari va shunga o'xshash materiallar	14,4	2,0
Tabiiy yoki sun'iy gaz	3,9	-
Kimyoviy vositalar va shunga o'xshash mahsulotlar	20059,3	3,2 m.
Boshqa joyda tasniflanmagan kimyoviy materiallar va mahsulotlar	14174,4	30,9 m.
Birlamchi shakldagi plastmassalar	810,2	4,2 m.
Organik kimyo moddalari	228,8	89,1
Tibbiyot va farmatsevtika mahsulotlari	91,0	63,7
Noorganik kimyo moddalari	46,0	51,7
Efir moylari, rezinoidlar va attorlik moddalari; hojatxona preparatlari, polirovkalash va yuvish vositalari	2,9	7,2
Birlamchi shaklda bo'lmagan plastmassalar	6,7	3,5
Bo'yaydigan va terini oshlovchi moddalar va bo'yoqlar	1,3	13,7

XSST bo'limi nomi	Ming AQSH dollari	2023- yilning mos davriga nisbatan, % da
Sanoat tovarlari	6914,1	147,6
Cho'yan va po'lat	407,9	42,8
Boshqa joyda tasniflanmagan metallardan tayyorlangan buyumlar	380,6	162,4
Rezina buyumlari, boshqa joyda tasniflanmagan	110,4	191,0
Rangli metallar	60,9	-
Probka va daraxtdan tayyorlangan buyumlar (mebeldan tashqari)	48,9	96,1
Ruda bulmagan qazilmalardan tayyorlangan mahsulotlar	41,4	11,3
To'qimachilik yigirilgan ipi, matolar, tayyor buyumlar va shunga o'xshash mahsulotlar	33,7	59,2
Qog'oz, karton va qog'oz massasi, qog'oz yoki kartondan tayyorlangan buyumlar	4,9	-
Mashinalar va transport asbob-uskunolari	110235,0	5,6 m.
Aniq sohalar uchun maxsus mo'ljallangan mashinalar	7043,9	3,5 m.
Elektr mashinalari, apparatlari va jihozlari va ularning elektr qismlari	3250,1	5,7 m.
Sanoat uchun maxsus bo'lmagan mashinalar va ularning detallari	2967,4	2,2 m.
Avtomobillar (havo podushkalaridagi transport vositalari ham)	2596,1	3,2 m.
Kanselyariya mashinalari va ma'lumotarni avtomatik ravishda qayta ishlash uchun asbob-uskunalar	1793,9	13,9 m.
Energiya generatori mashinalari va asbob-uskunalar	1765,4	109,0 m.
Elektr aloqasi, ovozni yozish va ovozni eshittirish apparaturalari va uskunolari	760,9	134,2
Metallarni qayta ishlash mashinalari	18,4	51,8
Boshqa transport uskunolari	1,4	-
Turli xil tayyor buyumlar	2921,4	2,1 m.
Maxsus, ilmiy va nazorat asboblari va apparatlari	433,7	2,9 m.
Blokli binolar, suv o'tkazish, kanalizatsiya, isitish va yoritish uskunolari uchun armatura va mahkamlash moslamalari	28,1	-
Boshqa joyda tasniflanmagan har xil tayyor buyumlar	16,1	-
Mebel va uning qismlari, yotarjoy buyumlari matraslar, matraslar uchun tirgaklar, yostiqlar va shunga oxshash tikilgan mebellar	8,0	60,6

Tashqi savdo statistikasini yuritish metodologiyasiga ko'ra, tashqi savdo statistikasiga tranzit tovarlar, mamlakatga vaqtincha olib kirilgan yoki undan vaqtincha olib chiqilayotgan tovarlar kiritilmasligi nazarda tutilgan.

 2024- yil yanvar-mart oylari natijalariga ko'ra MDH mamlakatlaridan import ulushi 5,5 % ni tashkil etib, 2023-yilning mos davriga nisbatan 35,2 % ga kamaydi.

MDH VA BOSHQA DAVLATLARDAN TOVAR VA XIZMATLAR IMPORTI HAJMLARI DINAMIKASI
(yanvar-mart oylari ming AQSH dollari, ulushi % da)

■ Boshqa davlatlar ■ MDH davlatlari

 2024- yil yanvar-mart oylarida Qashqadaryo viloyati 48 ta davlatdan tovar va xizmatlar importini amalga oshirdi. Yetti yirik hamkor davlatlar (Niderlandiya, XXR, Ekvador, Germaniya, Pokiston, Rossiya Federatsiyasi, va Yaponiya) jami importning 88,9 % ni tashkil etdi.

VILOYAT IMPORTIDA ASOSIY HAMKOR DAVLATLARNING ULUSHI (2024- yil yanvar-mart oylari % da)

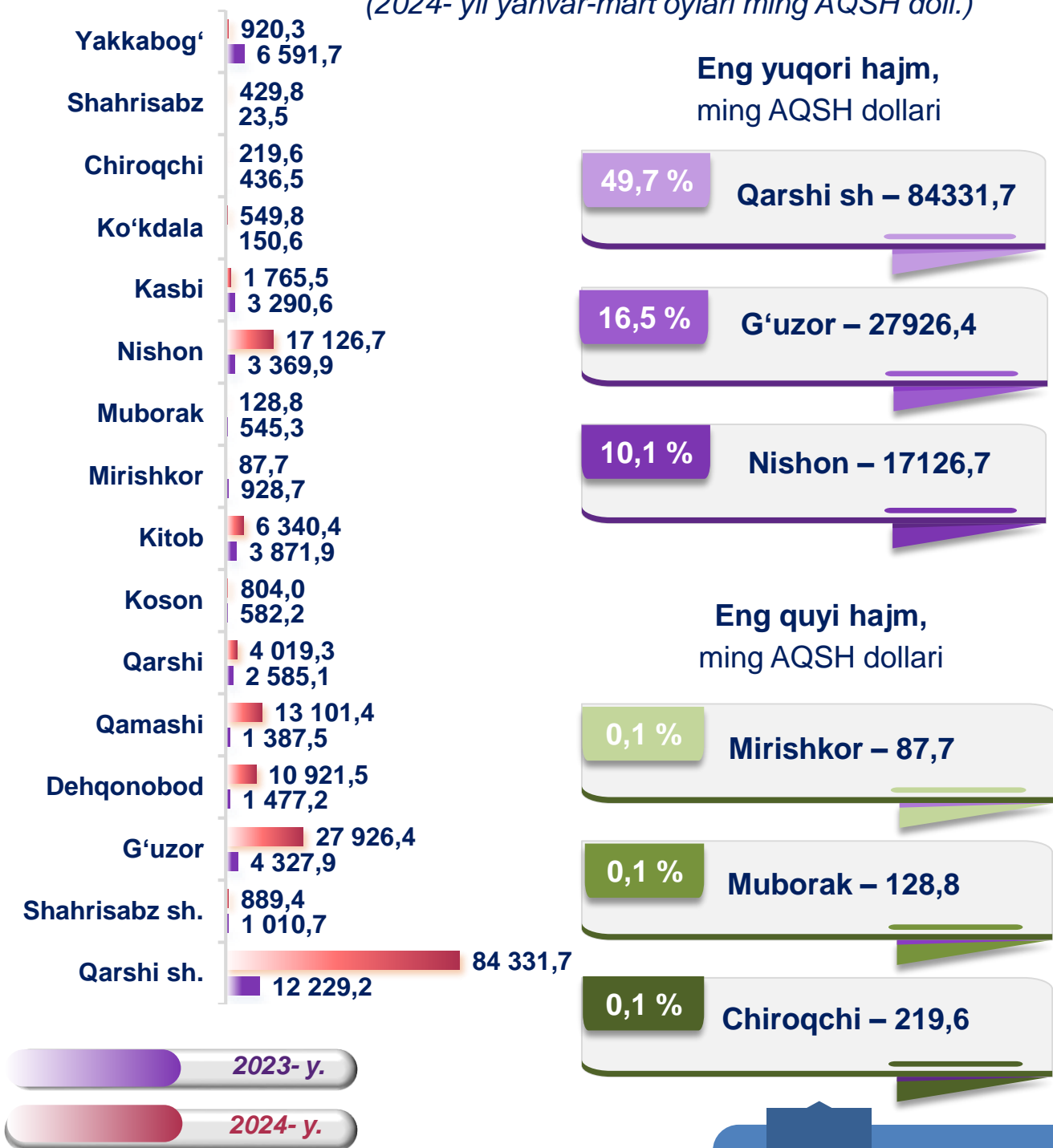
QASHQADARYO VILOYATINING ASOSIY HAMKOR DAVLATLARDAN AMALGA OSHIRGAN IMPORTI HAJMLARI VA O'SISH SUR'ATLARI (yillar kesimida yanvar-mart oylari holati)

Davlatlar	Ming AQSH dollari		O'sish sur'ati, % da		Umumiy hajmdagi o'rni	
	2023- y.	2024- y.	2023- y.	2024- y.	2023- y.	2024- y.
XXR	11120,1	88596,2	51,6	8,0 m.	1	1
Niderlandiya	316,7	13356,5	47,8	42,2 m.	15	3
Ekvador	141,6	16083,4	101,9	113,6 m.	16	2
Germaniya	1063,6	13318,3	18,7	12,5 m.	6	4
Rossiya Federatsiyasi	5851,3	6802,9	40,0	116,3	3	6
Pokiston	831,2	4927,9	6,0 m.	5,9 m.	9	7
Turkiya	4803,6	3336,4	60,4	69,5	4	9
Yaponiya	954,9	7713,2	29,3	8,1 m.	7	5
Litva	100,2	1839,5	57,1	18,4 m.	17	10
Hindiston	606,0	3693,0	66,5	6,1 m.	10	8
Kanada	486,5	1372,3	2,5 m.	2,8 m.	12	11
Qozog'iston	6055,1	1109,6	165,3	18,3	2	13
Eron Islom Respublikasi	532,3	761,1	20,6	143,0	11	15
Fransiya	439,7	687,7	2,7 m.	156,4	14	17
Qirg'iz Respublikasi	1099,7	760,8	158,3	69,2	5	16
Amerika Qo'shma Shtatlari	446,5	1189,5	192,6	2,7 m.	13	12
Birlashgan Arab Amirligi	30,9	455,4	70,4	14,7 m.	19	18
Qo'shma Qirollik	36,4	268,3	-	7,4 m.	18	19
Finlandiya	0,0	243,6	-	-	-	20
Italiya	901,8	818,5	123,8	90,8	8	14

QASHQADARYO VILOYATINING HUDUDLAR KESIMIDA IMPORTI

(2024- yil yanvar-mart oylari ming AQSH doll.)

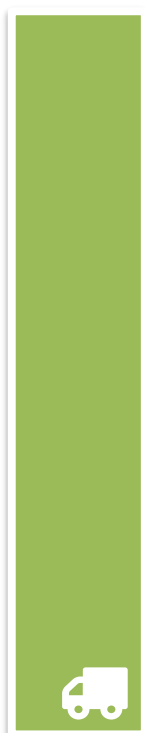
Viloyat importi tarkibida eng yuqori ulushni Qarshi shahri 49,7 % bilan 84331,7 ming AQSH dollarini, eng quyi ulushni esa Mirishkor tumani 0,1 % bilan 87,7 ming AQSH dollarini tashkil etdi.

XIZMATLAR IMPORTI TARKIBI

(2024- yil yanvar-mart oylari ming AQSH dollarida)

8,0

**Safarlar
(turizm)**

**Transport
xizmatlari**

**Telekommunikatsiya,
kompyuter
va axborot xizmatlari**

**Boshqa
tadbirkorlik
bilan bog'liq
xizmatlar**

**Boshqa
xizmatlar**

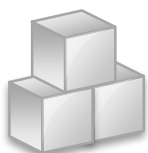
2024- yilning yanvar-mart oylari yakuni bilan xizmatlar importi hajmi 8,0 ming AQSH dollarini tashkil etdi. Xizmatlar importi tarkibining asosiy ulushi transport xizmatlari (100,0 %) bo'ldi.

SANOAT MAHSULOTLARI IMPORTI

2024- yil yanvar-mart oylarida import tarkibida sanoat mahsulotlari tovarlari hajmi 65147,1 ming AQSH dollarini tashkil etib, o'tgan yilning shu davriga nisbatan 23,0 % ko'paydi hamda, importning umumiy hajmidagi ulushi 38,4 % ga yetdi.

SANOAT MAHSULOTLARI IMPORT QILINGAN ASOSIY HAMKOR DAVLATLAR

(2024- yil yanvar-mart oylari ulushi, % da)

19177,7 ming
AQSH doll.
ulushi – 29,4 %

9951,1 ming
AQSH doll.
ulushi – 15,3 %

8145,9 ming
AQSH doll.
ulushi – 12,5 %

Turkiya

Rossiya
Federatsiyasi

XXR

6307,1 ming
AQSH doll.
ulushi – 9,7 %

4081,7 ming
AQSH doll.
ulushi – 6,3 %

Misr

Eron

2024- yil yanvar-mart oylarida sanoat mahsulotlari importi hajmi o'tgan yilning shu davriga nisbatan 2230,4 ming AQSH dollariga ko'paydi. Ushbu tovarlarni Qashqadaryo viloyatiga yetkazib berishning asosiy qismi XXR- 8145,9 ming AQSH dollari (12,5 %), Rossiya Federatsiyasi- 9951,1 ming AQSH dollari (15,3 %) va Turkiya- 19177,7 ming AQSH dollari (29,4 %) kabi davlatlarga to'g'ri keldi.